

Б. П. Яценко

Місіма Юкіо

МІСІМА Юкіо (справж. – Хіраока Кімітаке; 14. 01. 1925, Токіо – 25. 11. 1970, там само) – японський письменник, драматург і есеїст. До 12-ти р. виховувався в дідуся з бабусяю у суворій дисципліні. Навч. у привілейов. школі (нині університет Гакусюїн), закін. юрид. факультет Токій. університету (1947). Захоплювався класич. япон. поезією вака, дебютував віршами у шкільн. літ. журналі, 1941 написав перший проз. твір – романт. повість «Квітучий ліс» (окреме вид. – 1944). У творі, багатому метафорами і афоризмами, автор в уявному спілкуванні із предками (дідусь був губернатором Пд. Сахаліну в часи освоєння острова) переживає романт. відчуття, естетика яких визначає сенс життя (море, сонце, краса, смерть; їх варіації надалі неодноразово зустрічаються в його творчості). Тоді ж видавці порадили йому взяти романт. псевдонім. У січні 1946 М. познайомився з Кавабата Ясунарі й подав йому на розгляд свої твори, зокрема повість «Сигарета» (1946), яку, за рекомендацією метра, опубл. у ж. «Нінген» («Людство»). Нетривалий час працював у мін-ві фінансів, 1948 примкнув до літ. об'єдн. «Кіндай бунгаку» («Сучасна літ-ра») і присвятив себе повністю літ. діяльності. М. – яскравий представник 2-ї хвилі післявоєн. япон. літ-ри (т. зв. сенгоха). 1949 опублікував у ж. «Кіндай бунгаку» есе про мистецтво Кавабата, продовживши япон. традиції естетизму. Хоч обидва автори й були відданими япон. звичаям у цій царині, але якщо для Кавабата близькими були фемініст. сегменти япон. культури, то для М. – мужні традиції менталітету воїнів. Його естетика спрямов. на вивчення різних аспектів взаємин індивіда з гнітючою й деструктив. красою. Окрім краси, як одного з гол. худож. концептів естетики письменника, виступає смерть з такими її невід'єм. й орган. складовими, як самогубство, краса холод. зброї тощо – те, що бере свій початок у царині підсвідомості автора. До осн. концептів естетики М. долучаються також такі поняття, як тілесність, хвороба, молодість, гомоеротизм тощо. Визнання прийшло до М. вже з першим, частково

автобіогр. романом «Сповідь маски» (1949; укр. перекл. – 2007). Справа навіть не у мотивах одностат. кохання (вони не були новими для япон. літ-ри), а в самій подачі, незавуальованості, глибин. психологізмі героїв. Тему продовжили кн. «Спрага кохання» (1950) та «Заборонені барви» (1953; укр. перекл. – 2011; на основі гомосексуал. тематики твору Т. Хідзіката 1959 поставив однойм. виставу, яку ототожнюють із зародженням танцю було). Для післявоєн. Японії яскравий, сміливий до зухвалості й дуже екстравагант. талант М. був надією на духовне відродження, повернення японцям почуття нац. гордості. Більшість літ. критиків вважають, що найвидатнішою роботою є повість «Кінкакудзі» («Золотий храм», 1956), в якій описані події, що в древності призвели до підпалу відомого золотого павільйону в Кіото. Після її виходу М. сягнув літ. слави, а кожна його наступна книга ставала бестселером. Один з ідеологів япон. «правих». Найяскравіше політ. погляди М. постали в його оповіданні «Патріотизм» (1961), що стало відправ. точкою для формування життєвого кредо письменника, яке, зрештою, й призвело його до самогубства. У ньому йдеться про події 1936, коли група молодих офіцерів вирішила здійснити держ. переворот, оскільки вони вважали, що існуючий уряд зраджує інтереси імператора і нації. Тут уперше письменник заявив, що смерть має бути не лише «об'єктивізацією» краси, але й солдат – актом вищого ступеня щирості у всіх сенсах розуміння почес. смерті на полі бою. Автор тетралогії «Море достатку» – «Весняний сніг» (1968), «Коні, що несуть», «Храм на світанку» (обидва – 1969), «Падіння янгола» (1970), числен. збірок оповідань, есе та кіносценаріїв. Писав п'єси для двох традиц. япон. театрів – но і кабукі, хоча й не відмовлявся від написання сучас. п'єс, серед найвідоміших – «Жінка Маркіза де Сада» (1965; укр. перекл. – 2000; 2007). Твори М. перекладено у понад 80-ти країнах світу, українською мовою деякі з них переклали І. Данченко, Д. Купко, Д. Москальов, І. Дубінський. 1968 письменник створив приват. бойовий загін («Щит суспільства»), метою якого був захист особи імператора (для М. він був уособленням Японії), а 1970 вчинив спробу організації військ. заколоту з вимогами перегляду конституції Японії і посилення мілітаризації країни. Після його провалу М. вчинив ритуал. самогубство (харакірі). Але в історії він залишився з репутацією видат. письменника, а не невдалого політика. Кімната у військ. частині, де був вчинений ритуал. обряд, – нині літ. музей його пам'яті.

Бібліографічний опис:

Місіма Юкіо / Б. П. Яценко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-67913>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).